

Afdeling Zweefvliegen

DTO & FCL

Samenvatting regelgeving Part-DTO en Part-FCL

Samenvatting Part-FCL en Part DTO

Inhoud

Voorwoord	5
Bronvermelding	5
Versiebeheer en wijzigingen	5
Disclaimer.....	5
Afkortingen	6
Part DTO	7
Het aanmelden van de DTO	7
Functionarissen	7
Trainingsprogramma's	7
Gegevensbeheer	8
Faciliteiten.....	8
Luchtvaartuigen	8
Veiligheidssysteem.....	9
Procedure aanmelden DTO.....	9
Invullen declaratie formulier	9
Tarieven	9
Het in stand houden van de DTO	10
Veiligheidssysteem (VMS).....	10
Wijzigingen.....	10
Evaluatie en verslag	11
Toezicht op de DTO.....	11
Toezicht en inspecties	11
Bevindingen	11

Audits van de CIV	12
Part-FCL.....	13
Uitoefenen van bevoegdheden.....	13
Opleiding LAPL(S) / SPL - praktijk	13
Minimum leeftijd	13
Documenten.....	13
Progressiekaart	13
Lesmateriaal	13
De eerste solo	13
Solo-overland	13
Opleiding LAPL(S) / SPL - het theorie-examen	14
Theorie-opleiding.....	14
Vorderingen en proefexamen.....	14
Voordracht	14
Deelname aan de theorie-examens.....	14
De theorievakken	14
Slagingscriteria	15
Geldigheid theorie-examens.....	15
Opleiding LAPL(S) / SPL - het praktijkexamen	15
Minimum eisen voor deelname aan het praktijkexamen.....	15
Het praktijkexamen LAPL(S) / SPL.....	15
Bevoegdheid voor een uitbreiding startmethode	16
Geldig houden bevoegdheid startmethode.....	16
Vernieuwen bevoegdheid startmethode.....	16

Geldig houden bevoegdheden LAPL(S) /SPL - zweefvliegtuigen .16	Herhalingsseminars voor de FI(S) 21
Het vliegen met passagiers 16	FI(S) TMG 21
Aerobatic rating..... 17	FI(S) Aerobatics..... 21
Minimum-eisen 17	FI(S) Sailplane Towing..... 21
Lesprogramma 17	FIFI - Instructie voor vlieg instructie 22
Aerobatic rating geldig houden 17	Eisen 22
LAPL(S) / SPL - TMG extensie 17	Voordracht..... 22
TMG Minimum eisen uitbreiding bevoegdheid..... 17	FE - Examiner 22
TMG-opleiding 17	FE - Toelatingseisen 22
TMG Vaardigheidstest 18	FE - Standaardisatie-eisen 22
TMG - Bevoegdheid geldig houden 18	FE - Beoordeling van vakbekwaamheid 23
LAPL(S) / SPL - TMG Aerotow rating..... 18	FE - Geldigheid en verlenging certificaat examiner 23
LAPL(S) / SPL - TMG Aerotow eisen 18	Verlenging van het certificaat: 23
TMG-Aerotow opleiding 18	Invulhulp formulieren 23
TMG-Aerotow rating geldig houden 19	
Opleiding LAPL(S) / SPL -FI 19	
De FI-opleiding 19	
Inhoud..... 19	
Aanvang opleiding 19	
Fase 1 - Theorie-onderwijs 19	
Fase 2 - Instructietechniek..... 20	
Fase 3 - Praktijkopleiding..... 20	
Fase 4 - Instructie onder toezicht 20	
FI-bevoegdheid geldig houden 20	

Voorwoord

Het is soms lastig wegwijs te worden in de nieuwe regelgeving. De eisen voor de zweefvliegers staan in Part-FCL her en der verspreid tussen de regels voor de andere takken van de luchtvaart. Part-DTO, dat gaat over de Declared Training Organisation is gelukkig wat overzichtelijker, maar ook hier is het handig alle relevante regelgeving op een rijtje te hebben.

Deze samenvatting zet alle eisen chronologisch op een rijtje, vanaf het moment dat een kersverse leerling zich aandient op de club, tot het moment dat de vlieger beschikt over alle bevoegdheden die er maar te verkrijgen zijn. In de tekst wordt verwezen naar de betreffende regelgeving Part-FCL, Part-DTO, de Acceptable Means of Compliance (AMC) waarin wordt beschreven wat de naleving in praktische zin betekent. Verder wordt verwezen naar de Trainingprogramma's. De verwijzingen staan tussen rechte haakjes.

De CIV zal deze samenvatting aanpassen wanneer daar qua wet- en regelgeving aanleiding toe is.

Deze samenvatting geldt alleen indien de DTO gebruik maakt van de trainingprogramma's, progressiekaarten, werkboeken en de diverse formulieren die zijn ingediend in KNVvL-verband en goedgekeurd door de toezichthouder, ILT.

Bronvermelding

Verordening EU 1178/2011 (Flight Crew Licensing) (Part-FCL)
AMC Part FCL.
Bijlage VIII: Deel DTO en bijbehorende AMC GM Part-DTO

2018-1119 31 juli 2018 FCL wijziging tbv DTO, Bijlage II ARA.GEN
tbv DTO, en subdeel DTO: ARA.DTO,
DTO Info blad ILT.
Regeling tarieven luchtvaart.

Versiebeheer en wijzigingen

20200127	Eerste uitgave

Disclaimer

De CIV heeft deze samenvatting met uiterste zorgvuldigheid opgesteld. Aan deze samenvatting kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de actuele regelgeving wordt verwezen naar de diverse EU-verordeningen.

Afkortingen

AMC	Acceptable Means of Compliance
ARA	Authority Requirements for Aircrew: eisen aan de autoriteit tav DTO
ATS	Air Traffic Services - Luchtverkeersleiding
CIV	Commissie Instructie en Veiligheid van de KNVvL
DBO	Dubbelbesturingsonderricht
DTO	Declared Training Organisation
FCL	Flight Crew Licensing
FE	Een bevoegde examiner
FI(S)	Een bevoegde instructeur
FIE	Flight Instructor Examiner
FIFI	Een instructeur die instructeurs mag opleiden.
GM	Guidance Material
HT	Head of Training
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport, toezichthouder
LAPL(S)	Light Aircraft Pilot License Sailplanes
LCOI	Landelijke Coördinator Opleiding Instructeurs
PIC	Pilot in Command (Gezagvoerder)
RTF	Registered Training Facility
RTL	Regeling Tarieven Luchtvaart
SPL	Sail Plane License
TMG	Touring Motor Glider
TP	Trainingsprogramma
VMS	Veiligheidsmanagement systeem

Document / formulier

Internet

Verwijzing naar regelgeving / overige documenten

Part DTO

De Declared Training Organisation (DTO) is de meest eenvoudige organisatievorm die de EASA heeft ontwikkeld ten behoeve van de recreatieve luchtvaart, waaronder zweefvliegen. In dit deel van de samenvatting zal worden aangegeven hoe een club DTO wordt en vervolgens wat een club moet doen als DTO om te voldoen aan de standaarden die eraan worden gesteld.

Ten behoeve van de overzichtelijkheid zijn acties en vereisten zoveel mogelijk puntsgewijs weergegeven opdat het gebruikt kan worden als leidraad om de DTO te verklaren en om DTO te zijn. Ook zullen per onderdeel referenties worden gegeven naar de bron documenten van de EASA.

Het aanmelden van de DTO

Het aanmelden van een DTO gaat middels een formulier dat gedownload kan worden op de site van ILT: ILT 312.01. Voor de tarieven: zie RTL.

Zodra een club de aanmelding heeft verstuurd, kan gelijk als DTO begonnen worden. Voordat een club zich kan aanmelden zal het volgende geregeld moeten zijn:

Functionarissen

[DTO.GEN.210] De DTO moet een vertegenwoordiger en een Head of Training (HT) opgeven en eventueel plaatsvervangende HT's in geval van meerdere trainingslocaties. De eisen die aan de functionarissen worden gesteld:

- de HT dient te beschikken over geldige instructiebevoegdheden en voldoende ervaring, passend bij de scope van de DTO;
- de Vertegenwoordiger en de HT mogen in de afgelopen 5 jaar niet te maken hebben gehad met beperking, schorsing of intrekking van bevoegdheden;
- de Vertegenwoordiger en de HT mogen niet doelbewust zijn betrokken bij het niet naleven van de regelgeving;
- De Vertegenwoordiger en HT kunnen dezelfde persoon zijn.

Trainingsprogramma's

[DTO.GEN.230, AMC1 DTO.GEN.230] De trainingsprogramma's (TP's) zijn ontwikkeld door de CIV en voldoen aan de eisen van de EASA. De TP's zijn collectief goedgekeurd, waarmee een korting van 80% wordt gegeven op gebruik ervan door de DTO.

De goedgekeurde TP's zijn via de site van de CIV beschikbaar.

TP's zijn beschikbaar voor de volgende opleidingen:

- Theorie en praktijk LAPL(S)/SPL, inclusief startmethodes lier, sleep en zelfstart.
- Extensie TMG.
- Sailplane Towing rating.
- Aerobatic rating.
- Flight Instructor bevoegdheid.
- Herhalingsseminar FI(S).

Voor de tarieven voor het aanmelden van een trainingsprogramma: zie RTL.

Gegevensbeheer

[DTO.GEN.220, AMC1 DTO.GEN.220] Het verplichte beheer van gegevens mag zowel op papier als elektronisch verzorgd worden.

Bijgehouden moet worden:

- Gegevens en progressie van leerlingen. Progressiekaarten (minimale eis) hiervoor zijn beschikbaar via de CIV site of de webshop van de KNVvL.
- Bij een Progressiekaart van voor 2019 dient een inlegvel te worden toegevoegd. Het inlegvel bevat 4 additionele oefeningen die moeten worden afgetekend.
- De totale vluchtduur van de leerling dient beschikbaar te zijn op de DTO (startadministratie).
- Een bevoegdhedenoverzicht.
- Een lijst van de instructiebevoegdheden en de medicals van instructeurs, inclusief vervaldata, inclusief een foto of een scan van deze documenten. De gegevens van gastinstructeurs moeten op dezelfde manier worden bijgehouden.
- Een overzicht van de vervaldata van medicals van leerlingen, inclusief een foto of een scan van dat bewijs.
- Gegevens voor de jaarlijkse interne evaluatie en de activiteitenrapportage.

Alle gegevens moeten minimaal 3 jaar worden bewaard.

Faciliteiten

[(AMC1) DTO.GEN.215] De DTO dient over de volgende faciliteiten te beschikken:

Informatie met betrekking tot vluchtvoorbereiding:

- 📄 Actuele luchtvaartkaarten.
- 🌐 Actuele AIS.
- 🌐 Actuele weersinformatie.
- Communicatie met ATC indien van toepassing.
- Overige relevante veiligheidsinformatie.
- Een briefingruimte.
- Een ruimte waarin instructeurs hun administratie kunnen bijwerken.
- Een ruimte voor theorielessen.
- Passend demonstratiemateriaal ter ondersteuning van de theorielessen.
- Een ruimte voor instructeurs en cursisten kunnen ontspannen

Een ruimte kan uiteraard meerdere functies hebben.

Luchtvaartuigen

[DTO.GEN.115 & AMC1 DTO.GEN.115] Bij aanmelding van de DTO volstaat het vermelden van de vliegtuigtypes, inclusief de solo vliegtuigen, die gebruikt worden voor de opleiding. Het opgeven van registratienummers is niet nodig. Goedgekeurde typen zijn op de site van EASA te vinden (EASA Product List Sailplanes and Powered Sailplanes).

Als de DTO een type gaat gebruiken dat nog niet op de aanvraag stond, zal dit moeten worden doorgegeven aan ILT.

De gebruikte luchtvaartuigen dienen uiteraard luchtwaardig te zijn en voorzien van alle relevante documenten.

Veiligheidssysteem

DTO.GEN.115(a)(7), AMC1.DTO.GEN.210(a)(1)(ii), DTO.GEN.155.
GM1 DTO.GEN.210(a)(1)(i).

Een DTO moet beschikken over een veiligheidssysteem. De CIV site geeft informatie over veiligheidssystemen, mocht verdere informatie gewenst zijn. Zie verder bij het deel 'Het in stand houden van de DTO.

Procedure aanmelden DTO

DTO.GEN.115, GM1 DTO.GEN.115(a), GM2 DTO.GEN.115(a)

Zodra een declaratie is verstuurd, kan een club als DTO beginnen. Wanneer de ILT het formulier ontvangt wordt het op volledigheid gecontroleerd en of alle documenten zijn meegestuurd zoals vermeld op het formulier. De ILT zal dan ook een factuur versturen. Indien de declaratie als compleet wordt beschouwd volgt een ontvangstbevestiging binnen 10 werkdagen. Deze ontvangstbevestiging bevat het volgende:

- de ontvangstbevestiging van de correcte declaratie;
- het toegewezen DTO-nummer;
- de opleidingen (TP's) die verzorgd mogen worden.

Mocht het gebeuren dat er binnen 10 werkdagen geen ontvangstbevestiging is ontvangen door de DTO, dan moet de DTO zelf binnen 20 werkdagen contact opnemen met ILT.

Een declaratie is onbeperkt geldig, maar vervalt indien er 36 maanden geen opleiding is verzorgd of indien bevoegdheden worden ingetrokken of geschorst.

Aan elke eerste declaratie van een TP zijn kosten verbonden. Zie hiervoor de RTL.

Invullen declaratie formulier

Het [declaratieformulier](#) is te vinden op de site van de ILT:

Het merendeel van de in te vullen delen zijn zelfverklarend, met wat aanvulling voor de volgende punten:

2.1 Het DTO-nummer wordt door de ILT afgegeven na indien eerste declaratie.

4.5 Zodra collectieve goedkeuring is afgegeven aan de door de CIV opgemaakte opleidingsprogramma's (TP's), dan hier vermelden.

4.6 De collectieve goedkeuring van de TP's zal in een brief van de ILT vermeld worden tezamen met een briefnummer, hier te vermelden.

7.1: De Trainingsprogramma's.

Tarieven

De tarieven zijn te vinden in de RTL.

De kosten voor een declaratie bestaan uit kosten voor de aanvraag van de DTO en het aantal opleidingen (TP's) dat de DTO wil verzorgen. Voor TP's geldt een korting van 80% vanwege de collectieve goedkeuring van de TP's, verzorgd door de CIV.

Op het moment van schrijven zijn de tarieven:

- Aanvraag DTO € 305,00
- Per TP met 80% korting € 182,60 (*)
- TP Flight Instruction met 80% korting € 304,80

(*) Het TP LAPL(S) / SPL Theorie en Praktijk zijn twee samengevoegde TP's. Hiervoor wordt dus twee keer het tarief voor een TP in rekening gebracht.

De tarieven worden jaarlijks gewijzigd en gelden zodra ze zijn gepubliceerd in de Staatscourant.

Het in stand houden van de DTO

Wanneer de declaratie is verstuurd kan de DTO aan de slag, immers de infrastructuur en organisatie zijn aanwezig.

De Vertegenwoordiger (VT) is het aanspreekpunt van ILT.

Veiligheidssysteem (VMS)

Meer informatie over veiligheidssystemen is te vinden op de site van de CIV. Het veiligheidssysteem omvat de volgende elementen:

Een veiligheidsbeleid waarin opgenomen:

- de veiligheidsdoelstellingen van de DTO;
- een passage waarin wordt aangegeven dat de DTO wet- en regelgeving zal naleven;
- een korte omschrijving van hoe de DTO het veiligheidsbeleid handen en voeten geeft:

- hoe wordt omgegaan met verplichte en vrijwillige meldingen;
- hoe de DTO risico's inventariseert, meldingen verzamelt en analyseert;
- hoe de DTO daaruit mitigerende maatregelen neemt;
- hoe de DTO controleert of die maatregelen effectief zijn geweest.

Bij een inspectie zal een DTO moeten kunnen tonen dat het veiligheidssysteem op orde is en zichtbaar functioneert.

Wijzigingen

ILT moet van de volgende wijzigingen op de hoogte gebracht worden:

- wijzigingen van de naam of de locatie van de DTO;
- wijzigingen van de contactgegevens van de Vertegenwoordiger, HT of plaatsvervangende HT's;
- een wijziging van vestiging of nevenvestiging;
- het toevoegen of stopzetten van een bepaalde opleiding;
- opleidingen op een nevenvestiging;
- wijzigingen in de opleidingsvloot (qua gebruikte vliegtuigtypen - niet qua registratienummers);
- wijziging van een TP;
- het stopzetten van de DTO .

Voor wijzigingen wordt hetzelfde formulier gebruikt als voor de eerste declaratie. Aan wijzigingen kunnen kosten verbonden zijn, zie RTL.

[TP] Gewenste wijzigingen in de TP's kunnen worden doorgegeven aan de CIV. De CIV verzamelt en beoordeelt de aanvragen en zal bij

een wijziging centraal zorgen voor de beoordeling bij ILT. Nieuwe versies van de TP's zullen centraal onder de DTO's worden verspreid.

Evaluatie en verslag

[AMC1 DTO.GEN.270] Een DTO moet jaarlijks een interne evaluatie doen en een verslag van de activiteiten schrijven. Dit gaat uitsluitend over de DTO-activiteiten.

De evaluatie en het verslag moeten worden ingeleverd in de jaren volgend op de declaratie van de DTO in de maand waarin de declaratie heeft plaatsgevonden.

De ILT maakt gebruik van een vast format (Jaarrapport DTO), dat gebruikt moet worden ten behoeve van de evaluatie en het verslag.

Toezicht op de DTO

Toezicht is gratis en een taak van de autoriteit, ILT in Nederland. Het doel is om zeker te stellen dat wordt voldaan aan de standaard die de EU middels de EASA stelt.

Het toezichtprogramma is risicogericht wat zoveel betekent dat veiligheid en daarna kwaliteit afdoende gewaarborgd dienen te zijn binnen het raam van de sport zweefvliegen.

Het toezichtprogramma bestaat uit inspecties en mogelijk uit audits. Inspecties en audits kunnen aangekondigd en onaangekondigd plaatsvinden. Zo'n programma wordt elke 72 maanden (6 jaar) afgerond en bestaat uit:

- het verzamelen relevante informatie/indicatoren;
- een beoordeling van de informatie beoordelen en de risico's;

- het toezichtprogramma daar weer op afgestemd.

Toezicht en inspecties

Voor clubs die een nieuwe DTO worden geldt dat er binnen 6 maanden een overleg zal zijn op locatie en binnen 12 maanden zal er een inspectie plaatsvinden.

Clubs die een RTF waren voor TMG-opleidingen, moeten daar mee stoppen, om vervolgens als club ATO of DTO te worden met een TP voor TMG. Dan gelden dezelfde toezichtmomenten als bij een nieuwe DTO.

Mocht een RTF een DTO worden (bijvoorbeeld TMG only clubs), dan volgt er binnen 12 maanden na declaratie een overleg op locatie en een inspectie of een audit binnen 24 maanden.

Bevindingen

Bevindingen die tijdens een inspectie worden gedaan worden in twee categorieën opgedeeld:

- Bevindingen die geen (directe) bedreiging vormen voor de veiligheid. Te denken valt aan het niet voldoen aan administratieve eisen die de EASA stelt of eisen die een DTO zelf stelt maar er niet aan voldoet. De inspecteur zal dan een redelijke termijn vaststellen voor de DTO om de bevinding te herstellen, op basis van een plan van aanpak.
- Bevindingen die een (directe) bedreiging vormen voor de veiligheid of die niet tijdig zijn opgelost. Dit kan leiden tot beperkingen of schorsing van de DTO. Bij het herstellen van de bevinding moeten de oorzaken van het probleem blootgelegd

worden, bijvoorbeeld cultuur, onwetendheid of 'groupthink'. De DTO zal dit moeten corrigeren alvorens de beperking of schorsing wordt opgeheven. De inspecteur zal geïnformeerd worden over de correcties en zal deze beoordelen.

Audits van de CIV

Op verzoek kan de CIV een proef audit uitvoeren om te kijken of een club voldoet aan de auditeisen.

Part-FCL

De DTO leidt vliegers op voor de bevoegdheid LAPL(S) en SPL en alle overige bevoegdheden en extensies waartoe de DTO declaraties heeft ingediend.

Uitoefenen van bevoegdheden

[FCL.040] De uitoefening van bevoegdheden van een bewijs hangt af van de geldigheid van de bijbehorende bevoegdverklaringen, voor zover van toepassing, en van het medische certificaat.

Opleiding LAPL(S) / SPL - praktijk

Minimum leeftijd

[TP] De minimum leeftijd voor aanvang van de opleiding is 13 jaar.

Documenten

Een leerling dient de volgende documenten te hebben voor aanvang van de opleiding. Deze documenten dienen voor aanvang van een lesvlucht te kunnen worden getoond aan de instructeur.

- 📖 Logboek
- 📖 Progressiekaart LAPL(S) / SPL
- 📖 Verzekeringsbewijs (algemene eis, geen DTO-eis).
- 📖 Geldig Identiteitsbewijs

Een geldige medical is pas verplicht vanaf solo.

Progressiekaart

[TP] De vorderingen van de leerling worden bijgehouden op de Progressiekaart. Een oefening kan door een FI(S) worden afgetekend als de leerling voldoet aan de leerdoelen zoals beschreven in de TP's. De FI(S) dient af te tekenen met een paraafje, het nummer van de bevoegdheid en een datum.

Lesmateriaal

De lesmaterialen theorie gedurende de praktische opleiding zijn beschikbaar op www.zweefvliegopleiding.nl

- EVO Elementaire vliegopleiding
- VVO1 Voortgezette vliegopleiding 1
- VVO2 Voortgezette vliegopleiding 2

De eerste solo

- [FCL.020] Voor de eerste solo moet een leerling de minimale leeftijd van 14 jaar hebben bereikt.
- [FCL.020] Solovluchten vinden plaats onder supervisie van een FI(S).
- 📖 [FCL.040] De leerling beschikt over een geldig LAPL medisch certificaat of een Klasse I of II medical.
- 📖 [TP] Alle voorafgaande oefeningen dienen, inclusief één volledige startmethode, te zijn afgetekend op de Progressiekaart.

Solo-overland

De eisen voor een elke solo-overland:

📄 [TP] Alle voorafgaande oefeningen afgetekend op de Progressiekaart, met minimaal één volledig afgetekende startmethode.

📄 [TP] Een door de FI(S) en de leerling ondertekend formulier "Solooverklaring overlandvlucht zweefvliegen", waarmee adequate vluchtvoorbereiding wordt geverifieerd. Dit formulier moet voor iedere solo-overlandvlucht worden ingevuld.

Opleiding LAPL(S) / SPL - het theorie-examen

De theorie-opleiding start in feite gelijk met de praktische opleiding.

Theorie-opleiding

De theorie-opleiding wordt door de DTO georganiseerd. Een leerling mag deelnemen aan theorie-opleidingen die door andere aangesloten DTO's worden georganiseerd. Met "aangesloten" wordt bedoeld DTO's die de landelijke Trainingprogramma's van de KNVvL volgen.

Vorderingen en proefexamens

📄 [TP] De vorderingen van de leerling worden bijgehouden op het formulier "Progressiekaart theorie LAPL(S) / SPL. Het proefexamen bestaat per examencluster uit mondelinge vragen. Als de leerling voor alle vakken een voldoende heeft, kan de HT het formulier aftekenen.

Voordracht

[FCL.025] Indien de leerling voor alle vakken een voldoende heeft, kan de HT de leerling voordragen voor het theorie-examen.

📄 De HT ondertekent hiertoe het formulier "Voordracht Theorie-examen LAPL(S) / SPL, dat een geldigheidstermijn heeft van 12 maanden.

Deelname aan de theorie-examens

De kandidaat meldt zich aan bij het [STEBZ](#). Op deze site is ook de actuele lesstof te vinden (dictaten en studiehulpen met oefenvragen).

De theorievakken

De theorie-examens bestaan uit de volgende vakken:

Algemene vakken:

1. Luchtvaartwetgeving
2. Menselijke prestaties en beperkingen
3. Meteorologie
4. Navigatie en communicatie

Specifieke vakken:

5. Beginselen van het zweefvliegen, vliegprestaties en operationele procedures
6. Algemene kennis van het zweefvliegtuig.

[TP] Voor de algemene vakken zijn vrijstellingen mogelijk.

Slagingscriteria

[FCL.025] De criteria zijn als volgt:

- Het slagingspercentage is minimaal 75%
- De kandidaat is geslaagd indien binnen een periode van 18 maanden (geteld vanaf het eind van de kalendermaand van het eerste examen) alle examens met goed gevolg zijn afgelegd.
- Een kandidaat is gezakt indien één van de examens niet binnen 4 pogingen met goed gevolg wordt afgerond, of alle examens niet binnen 6 zittingen met goed gevolg worden afgerond.
- Indien niet voldaan is aan 2. en 3. dient de complete set examens opnieuw te worden afgelegd.
- De volledige set examens dient binnen een termijn van 18 maanden te worden gehaald, gerekend vanaf het eind van de kalendermaand waarin de kandidaat voor het eerst deelnam aan een examen.

Geldigheid theorie-examens

De theorie-examens zijn per vak 24 maanden geldig.

📄 De kandidaat krijgt van elk vak afzonderlijk een theorie-certificaat.

Opleiding LAPL(S) / SPL - het praktijkexamen

Minimum eisen voor deelname aan het praktijkexamen

📄 [FCL.030] Alvorens een kandidaat kan deelnemen aan een praktijkexamen dient hij te beschikken over een verklaring van ILT of een verklaring van een buitenlandse EU-autoriteit dat alle theorie-examens zijn behaald.

📄 [FCL.030] De kandidaat dient te beschikken over het door de HT afgetekende formulier "Voordracht Praktijkexamen LAPL(S) / SPL.

[FCL.110] De kandidaat voldoet minimaal aan de volgende eisen:

15 uur instructie hebben gekregen, met inbegrip van ten minste:

- 10 uur DBO-onderricht;
- 2 uur solo onder supervisie;
- 45 starts en landingen;
- 1 overland van 100 kilometer met een instructeur (eventueel in een TMG), of 50 kilometer overland solo.
- [FCL.200] De aanvrager van een LAPL(S) / SPL heeft de minimale leeftijd van 16 jaar bereikt.

Het praktijkexamen LAPL(S) / SPL

[AMC1 FCL.125] Het praktijkexamen wordt afgenomen door een bevoegde FE. De FE mag niet meer dan 25% van de opleiding van de kandidaat verzorgd hebben.

AMC1 FCL.125] De inhoud van het praktijkexamen (zie bijlage):

- vluchtvoorbereiding;
- startmethode;
- vliegen algemeen;
- circuit, nadering en landing.
- De examenvlucht is in secties ingedeeld die de verschillende vluchtfasen representeren. De onderdelen kunnen over meerdere vluchten worden verdeeld.

- Indien de kandidaat voor één onderdeel van een sectie zakt, is hij gezakt voor dat onderdeel. Tijdens het examen mag de oefening direct één keer worden overgedaan wanneer de FE daar mee instemt.
- De kandidaat mag op een later tijdstip de sectie overdoen.
- Indien de kandidaat voor meerdere secties zakt, zakt hij voor het totale examen.
- Indien het examen over moet, moet de kandidaat voor alle secties slagen.
- Indien de kandidaat niet slaagt voor de tweede examenvlucht dient de kandidaat verdere praktische training te volgen, te bepalen door de HT.

Bevoegdheid voor een uitbreiding startmethode

[FCL.130] Eisen voor uitbreiding startmethode bovenop de startmethode van het praktijkexamen. Lesvluchten dienen in het logboek van de leerling door een FI te worden afgetekend, dus als voldoende beoordeeld.

- Lierstart: 10 starts DBO en 5 starts solo onder supervisie van een FI.
- Sleepstart: 10 starts DBO en 5 starts solo onder supervisie van een FI.
- Zelfstart 5 starts DBO (mag op TMG) en 5 starts solo onder supervisie van een FI.

☰ De leerling kan zelf bij ILT de bevoegdheid voor de additionele startmethode op het LAPL(S) laten bijschrijven, maar dit hoeft niet. De vermelding en de door de FI(S) afgetekende vluchten zijn voldoende.

Geldig houden bevoegdheid startmethode

- Minimaal 5 starts in de laatste 24 maanden.

Vernieuwen bevoegdheid startmethode

- [FCL.130] Een aantal vluchten DBO of solo onder toezicht van een FI, tot er aan de ervaringseisen wordt voldaan, of,
- [FCL.140.S (c)] Een prof-check met een examinerator.

Geldig houden bevoegdheden LAPL(S) /SPL - zweefvliegtuigen

- [FCL.140] In de laatste 24 maanden minimaal 5 uur als PIC, inclusief 15 starts.
- [FCL.140] In de laatste 24 maanden minimaal 2 trainingsvluchten met een FI(S).
- Indien verlopen kan de bevoegdheid weer geldig gemaakt worden door een prof-check door een FE of door het aanvullen middels DBO-vluchten of vluchten onder toezicht van een FI(S).

Voor de trainingsvluchten dient de FI(S) te controleren of de vlieger voldoet aan de verlengingseisen.

Het vliegen met passagiers

[FCL.105] Om passagiers te mogen vliegen zal de houder na het verkrijgen van het LAPL(S) / SPL minimaal 10 uur of 30 starts als PIC moeten hebben.

[FCL.060] Minimaal 3 starts in de laatste 90 dagen op type/klasse.

Aerobic rating

Minimum-eisen

[FCL.800] De minimumeisen Aerobic

- Minimaal 120 starts als PIC na het halen van de bevoegdheid LAPL(S) / SPL.
- Het gevolgd hebben van een theoretische training bij een DTO.
- Minimaal 5 uur of 20 starts instructie gevolgd hebben.

Lesprogramma

De leerling volgt het lesprogramma aan de hand van de Progressiekaart Aerobatics.

Na afronding van de training zal de DTO een bewijs van deelneming afgeven (Course completion).

De bevoegdheid kan middels een formulier bij ILT worden aangevraagd.

Aerobic rating geldig houden

In Part-FCL zijn hierover geen eisen beschreven.

LAPL(S) / SPL - TMG extensie

Na het halen van het LAPL(S) / SPL kan een leerling desgewenst beginnen met de opleiding voor de TMG.

TMG Minimum eisen uitbreiding bevoegdheid

De leerling beschikt over een geldig LAPL(S) / SPL.

De leerling beschikt bij solo-vluchten over een geldig LAPL-medical, of een Klasse I of II medical.

- [FCL.135S] Minimaal 6 uur vlieg instructie hebben gekregen van een FI(S)-TMG , waarvan:
 - 4 uur DBO;
 - 1 solo-overland van minimaal 150 km met 1 landing met volledige stilstand op een ander luchtvaartterrein.
- [FCL.135s] Het laten afnemen van een vaardigheidstest bij een bevoegde FI(S) waarbij ook de theoretische kennis getoetst wordt (er is dus geen apart TMG-theorie-examen).
- Onderwerpen theoretische toets:
- Beginselen
- Operationele procedures
- Vluchtprestaties en vluchtplanning
- Algemene kennis van het vliegtuig
- Navigatie

TMG-opleiding

[TP] De leerling dient - behoudens de eerder genoemde verplichte documenten - voor aanvang van de opleiding te beschikken over:

een logboek (mag het zweefvlieglogboek zijn); en

een Progressiekaart LAPL(S) / SPL -TMG.

Voor de eerste solo dienen alle voorgaande oefeningen op de Progressiekaart te zijn afgetekend.

Voor de solo-overland dienen alle voorgaande oefeningen op de Progressiekaart te zijn afgetekend.

📄 Voor elke solo-overland dient de FI(S) het formulier "Soloverklaring overlandvlucht" in te vullen en te ondertekenen.

TMG Vaardigheidstest

[TP] - [AMC1 FCL.125;235] Voor de inhoud van het lesprogramma (theorie en praktijk) en de vaardigheidstest wordt verwezen naar het Trainingsprogramma.

De vaardigheidstest kan worden aangevraagd als:

- De leerling alle oefeningen van het lesprogramma met goed gevolg heeft afgerond, en
- 📄 de HT de kandidaat heeft voorgedragen middels het formulier "Voordracht TMG-vaardigheidstest".

De vaardigheidstest wordt afgenomen door een bevoegde FE, waarin tevens de theoretische kennis voor de TMG extensie wordt getoetst. Na het slagen krijgt de kandidaat formulieren waarmee de bevoegdheden kunnen worden aangevraagd bij ILT.

TMG - Bevoegdheid geldig houden

De TMG bevoegdheid kan geldig gehouden worden (minimaal in de laatste 24 maanden):

- 12 uur als PIC, 12 starts en landingen inbegrepen.
- 1 trainingsvlucht van minimaal 1 uur met een bevoegde FIS TMG.

Indien dit niet voldoende is, moet voordat de bevoegdheid weer wordt uitgeoefend, voldaan worden aan:

- Het uitvoeren van een bekwaamheidsproef bij een examiner, of:
- Het aanvullen van de onbrekende starts en uren middels DBO of solo onder supervisie.

LAPL(S) / SPL - TMG Aerotow rating

LAPL(S) / SPL - TMG Aerotow eisen

📄 Beschikken over een geldig LAPL(S) / SPL - TMG.
📄 Beschikken over een geldig LAPL-medical, of een Klasse I of II medical.

- [FCL.805] Tenminste 30 uur als PIC en 60 starts en landingen op TMG na afgifte van de TMG-extensie.
- [FCL.805] Een training gevolgd hebben bij een DTO.
- [FCL.805] Minimaal 10 instructievluchten, inclusief minimaal 5 DBO-vluchten.

TMG-Aerotow opleiding

Voor aanvang van de opleiding dient de leerling te beschikken over:

📄 een logboek;
📄 een progressiekaart LAPL(S) / SPL - TMG Sailplane Towing;
📄 een geldig LAPL(S) / SPL met de TMG-rating;
📄 een geldig medical.

[TP] Voor de inhoud van de opleiding wordt verwezen naar het betreffende Trainingsprogramma.

Als alle oefeningen op de Progressiekaart zijn afgetekend, kan de praktische vaardigheidstest worden afgenomen. Dit mag worden afgenomen door een bevoegde FI.

TMG-Aerotow rating geldig houden

- Minimaal 5 sleepstarts hebben uitgevoerd in de laatste 24 maanden.
- Indien dit niet voldoende is, kunnen de ontbrekende sleepvluchten onder supervisie van een FI worden uitgevoerd.

Opleiding LAPL(S) / SPL -FI

[FCL.915] Om te kunnen worden opgeleid tot FI moet de leerling voldoen aan een aantal minimumeisen:

- de kandidaat moet houder zijn van het bewijs van bevoegdheid waarvoor vlieg instructie zal worden gegeven;
- de minimum leeftijd voor het aanvragen van een FI(S)-bevoegdheid is 18 jaar;
- voor het aanvragen van een FI(S) examen moet de kandidaat tenminste 100 vliegreuren en 200 starts hebben uitgevoerd als PIC op zweefvliegtuigen;
- indien de kandidaat vlieg instructie wil geven op TMG's, moet hij tenminste 30 uur hebben gevlogen als PIC op TMG's wanneer de bevoegdheid wordt aangevraagd;
- kandidaten moeten tijdens de 6 maanden voorafgaand aan de aanvang van de opleiding zijn geslaagd voor een toelatingstest, afgenomen door een FIFI om te beoordelen of de kandidaat geschikt is om de opleiding te volgen.

De FI-opleiding

Inhoud

FCL.930.FI: de opleiding voor FI(S) moet tenminste omvatten:

- 25 uur instructietechniek;
- 30 uur theorieonderwijs met inbegrip van voortgangstoetsen;
- tenminste 6 uur of 20 starts vlieg instructie;
- in geval van een kandidaat die vlieg instructie wil geven op TMG's: tenminste 6 uur dubbelbesturingsonderwijs op TMG's.

Aanvang opleiding

[TP] De opleiding tot FI staat beschreven in het Trainingsprogramma. Samenvatting:

- De opleiding start met een toelatingstest.
- De HT meldt de kandidaat aan voor de opleiding en wijst een FIFI aan.

Fase 1 - Theorie-onderwijs

- De kandidaat volgt theorie-onderwijs (LAPL/SPL-niveau) bij de DTO, onder begeleiding van de FIFI.
- De voortgang wordt getoetst tijdens de Voortgangstoets Theorie, die landelijk door de CIV (LCOI) wordt gefaciliteerd.
- Pas na een voldoende voor deze voortgangstoets kan begonnen worden met de volgende fase.

Fase 2 - Instructietechniek

- De kandidaat bekwaamt zich in didactiek, onder begeleiding van de FIFI.
- De vaardigheden worden getoetst door een door de HT aan te wijzen FIFI (niet de FIFI die de kandidaat opleidt).
- Pas na een voldoende voor deze voortgangstoets kan begonnen worden met de volgende fase.

Fase 3 - Praktijkopleiding

- De kandidaat volgt de praktische opleiding in het reguliere lesbedrijf van de DTO, verzorgd door de FIFI.
- Het vliegen met leerlingen is in deze fase nog niet toegestaan.
- De FIFI registreert de verworven competenties van de kandidaat.
- Na afronding van de praktische opleiding wijst de HT een tweede FIFI aan die beoordeelt of de kandidaat voldoende is voorbereid op het examen.

📄 Na een positief advies van de HT, vult de HT het formulier "Certificaat afronding opleiding" in en ondertekent dat. Met dit formulier kan de kandidaat het examen aanvragen bij ILT. ILT deelt vervolgens de examinerator in.

Fase 4 - Instructie onder toezicht

Na het slagen voor het examen kan de FI(S) starten met de opleiding aan leerlingen, onder supervisie van één of meerdere, door de DTO aangewezen FI(S). Hij is nu FI restricted.

📄 [TP] De aangegeven FI(S) houden het werkboek bij van de FI(S) waarin wordt bijgehouden op welke onderdelen voldoende instructie is gegeven.

[FCL.905] Gedurende deze periode heeft de FI(S) beperkte bevoegdheden. Eerste solo(overland)vluchten mogen niet worden geautoriseerd.

[FCL.910] De beperkte bevoegdheden kunnen worden opgeheven indien de FI(S)-restricted minimaal 15 uur of 50 starts instructie heeft gegeven over de gehele opleidingssyllabus.

FI-bevoegdheid geldig houden

[FCL.940] Een FI-certificaat is 3 jaar geldig.

Om de FI-bevoegdheid geldig te houden moet voldaan worden aan 2 van de 3 eisen:

- Minimaal 30 uren of 60 starts gedurende de geldigheidstermijn.
- Een herhalingsseminar hebben gevolgd binnen de geldigheidstermijn.
- [FCL.935] Een AoC (beoordeling van vakbekwaamheid) door een FIE met positief resultaat hebben afgerond.

[FCL.940.FI] Voor elke derde verlenging dient een beoordeling van vakbekwaamheid door een FIE met positief resultaat te zijn afgerond.

[FCL.940.FI] Indien een bevoegdheid FI verlopen is:

- Binnen 12 maanden voor vernieuwing een herhalingsseminar gevolgd hebben.
- Binnen 12 maanden voor vernieuwing een AoC (FLC.935).

Er zijn twee methoden om de bevoegdheid te verlengen.

- ☰ De verlenging kan middels het formulier te worden aangevraagd bij ILT.243. ILT verstrekt dan een nieuw bewijs van bevoegdheid. Hieraan zijn kosten verbonden.
- Een FIE laten controleren of voldaan wordt aan de verlengingseisen. Indien voldaan is, kan de FIE de verlenging op de achterzijde van het LAPL(S) aantekenen. Daarna het formulier "Hernieuwde afgifte, uitbreiding of verlenging instructeursbevoegdheid LAPL(S)" invullen en versturen met een kopie van de achterzijde.

Herhalingsseminars voor de FI(S)

Het herhalingsseminar bestaat uit twee cursusdagen of vier dagdelen.

De inhoud van het herhalingsseminar dient twee weken vooraf te worden opgegeven bij ILT, die de inhoud moet goedkeuren. ILT kan dan desgewenst nog onderwerpen toevoegen.

[AMC1 FCL.940.FI] Een herhalingsseminar dient één of meer van de volgende onderwerpen aan de orde te laten komen:

1. Nieuwe of actuele regelgeving.
2. Onderricht en leren.
3. Instructietechnieken.
4. De rol van de instructeur.
5. Nationale regelgeving (indien van toepassing).
6. Menselijke prestaties en beperkingen.
7. Vliegveiligheid, incidenten en het voorkomen van incidenten.
8. Vliegerschap.
9. Wettelijke aspecten.

10. Navigatie.
11. Weergerelateerde onderwerpen.
12. Onderwerpen aangedragen door ILT.

De organisator van het herhalingsseminar houdt een lijst bij van de onderwerpen alsmede een presentielijst. De DTO bewaart deze lijst minimaal 3 jaar.

☰ Deelnemers ontvangen een bewijs van deelname, getekend door de organisator van het herhalingsseminar.

FI(S) TMG

De FI(S) wordt opgeleid door een bevoegde FIFI.

De FI(S) doorloopt de opleiding.

☰ De opleiding wordt bijgehouden in het Werkboek LAPL(S) FI TMG Extensie

☰ Bij een positief resultaat tekent de FIFI het formulier Afronding Opleiding LAPL(S) - FI TMG Extensie. Hiermee kan de kandidaat een beoordeling van vakbekwaamheid door een FIFI vragen.

FI(S) Aerobatics

De FI(S) wordt opgeleid door een bevoegde FIFI.

De FI(S) doorloopt de opleiding.

☰ De opleiding wordt bijgehouden in het Werkboek LAPL(S) FI Aerobatics Rating

☰ Bij een positief resultaat tekent de FIFI het formulier Afronding Opleiding LAPL(S) - FI Aerobatics.

FI(S) Sailplane Towing

De FI(S) wordt opgeleid door een bevoegde FIFI.

De FI(S) doorloopt de opleiding.

☞ De opleiding wordt bijgehouden in het Werkboek LAPL(S) FI Sailplane Towing

De FI(S) wordt opgeleid door een bevoegde FIFI.

De FI(S) doorloopt de opleiding.

☞ De opleiding wordt bijgehouden in het Werkboek LAPL(S) FI Aerobatics Rating

☞ Bij een positief resultaat tekent de FIFI het formulier Afronding Opleiding LAPL(S) - FI Aerobatics.

Bij een positief resultaat tekent de FIFI het formulier Afronding Opleiding LAPL(S) - FI Sailplane Towing

FIFI - Instructie voor vlieg instructie

Eisen

[FCL.905] Minimaal 50 uur of 150 starts instructie in zweefvliegtuigen hebben gegeven.

[FCL.905] Tenminste 300 uur als PIC op (motor)zweefvliegtuigen. Voor TMG minimaal 50 uur instructie op TMG.

Voordracht

☞ De HT kan de kandidaat voordragen voor een Beoordeling van Bekwaamheid door een FIE(S) middels het formulier "Beoordeling vakbekwaamheid FIFI.

FE - Examinator

[FCL.1000] Examinatoren beschikken zelf over geldige bevoegdheden en ratings waarvoor praktische examens en beoordelingen worden afgenomen.

[FCL.1005] Examinatoren zullen geen examens of beoordelingen afnemen bij personen indien:

- de persoon voor meer dan 25% door henzelf zijn opgeleid;
- de persoon door henzelf zijn voorgedragen;
- objectiviteit niet gegarandeerd kan worden.

FE - Toelatingseisen

[FCL.1010] De examiner moet kunnen aantonen dat hij beschikt over relevante kennis, achtergrond en gepaste ervaring.

[FCL.1010] De examiner mag geen sancties hebben gekregen (schorsing, beperking of intrekking van één of meerdere bevoegdheden), of valselijk certificaten hebben afgegeven.

[FLC.1005] De examiner heeft minimaal 500 uur als PIC op zweefvliegtuigen (inclusief TMG) en minimaal 100 uur als FI. Minimaal 10 uur of 30 starts als FI.FI.

Voor TMG Minimaal 10 uur of 30 starts als FI.FI op TMG.

FE - Standaardisatie-eisen

[FCL.1015] Kandidaten moeten een seminar (standaardisatiecursus) bij ILT hebben gevolgd. De standaardisatiecursus bevat:

- instructie op de van toepassing zijnde FCL-regels, het uitvoeren van praktische examens, prof-checks en beoordelingen, de documentatie en de rapportage daarvan;

- een briefing over nationale procedures, eisen met betrekking tot bescherming van persoonlijke gegevens, aansprakelijkheid, verzekeringen en vergoedingen.

FE - Beoordeling van vakbekwaamheid

[FCL.1020] Examinatoren tonen hun bekwaamheid aan ten overstaan van een inspecteur van ILT, of een Senior Examiner die hiertoe gemachtigd is door ILT.

FE - Geldigheid en verlenging certificaat examiner

[FCL.1025] De geldigheidstermijn van het certificaat is drie jaar.

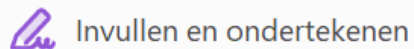
Verlenging van het certificaat:

- Jaarlijks 2 vaardigheidstests, bekwaamheidsproeven of beoordelingen van vakbekwaamheid zijn uitgevoerd.
- In het laatste jaar van geldigheid een herhalingscursus voor examinatoren is gevolgd.
- In het laatste jaar een AoC door een bevoegd inspecteur, of een Senior Examiner die hiertoe ingedeeld wordt door ILT.

Invulhulp formulieren

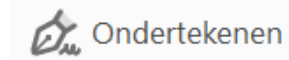
De formulieren kunnen met Acrobat Reader worden ingevuld.

Kies voor:

De invoervelden kunnen met de tab-toets benaderd worden. Als alle velden ingevuld zijn kan het formulier elektronisch ondertekend worden. Hiervoor kan een ingescande of een gefotografeerde handtekening worden gebruikt.

Klik hiervoor op :

Volg vervolgens de instructies op het scherm. Een ingescande of gefotografeerde handtekening (bijvoorbeeld van een paspoort) wordt automatisch ontdaan van bijvoorbeeld een achtergrondkleur.